

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL NAȚIONAL DE EXPERTIZĂ JUDICIARĂ

www.cnej.gov.md; e-mail: cnej@justice.gov.md; tel: 238-705, 238-422, fax: 238-422
MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, et. 14, bir. 1416

Nr. 455 din 01.03.2019

La nr. _____ din _____

**Instituțiilor publice de expertiză judiciară,
BIEJ, BAEJ
(conform listei)**

În atenția conducătorilor instituțiilor de expertiză judiciară

În calitatea sa de instituție coordonatoare a practicii în domeniul expertizei judiciare, Centrul Național de Expertize Judiciare, are onoarea să Vă salute și să intervină cu un mesaj de informare, drept urmare a desfășurării ședințelor de lucru ale Comisiei de Calificare și Evaluare a experților judiciari (CCEEJ).

Din momentul înființării CCEEJ, au fost desfășurate mai multe ședințe (detalii puteți afla din rapoartele subdiviziunii respective a MJ), în cadrul cărora s-au prezentat candidați atât pentru calificări, cât și evaluări ale performanțelor în specialitățile de expertiză judiciară, enumerate în nomenclatorul acestora (HG 195/2017) din instituții publice și private de expertiză judiciară.

În urma desfășurării examenelor, am stabilit mai multe probleme, legate de nivelul și calitatea cunoștințelor teoretice și abilităților practice pe care le dovedesc candidații în fața membrilor CCEEJ. Mai mult, unii candidați denotă cunoștințe teoretice foarte vaste în specialitățile solicitate de expertiză judiciară (absolvenții școlii din Volgograd, Academia Ștefan cel Mare), însă o impotență de aplicare a lor în practică (din conținutul rapoartelor de expertiză). În special, CNEJ este îngrijorat de calitatea joasă a rapoartelor de expertiză prezentate de către candidați în fața CCEEJ, în cazul calificărilor, dar și a celor prezentate pentru aprobarea recenziilor Consiliului Metodico-Științific de pe lângă CNEJ, în conformitate cu ordinul MJ nr.444/2017 "cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura și criteriile de evaluare a performanțelor experților judiciari și modul de acordare a gradelor de calificare".

În consecință, pe parcursul activității comisiei, sunt o mulțime de candidați care nu au fost admiși în profesie, sau evaluați la gradul solicitat (detalii se pot vedea în opiniile separate formulate de membrii CCEEJ, publicate pe pag. web a MJ și chiar în înscrisurile audio ale proceselor de evaluare a candidaților, cât și în conținutul rapoartelor de expertiză din dosarele evaluărilor). În același timp, cei admiși / cu grad superior conferit (în virtutea atitudinii nu pe deplin obiective a unor membri CCEEJ și atribuire a notelor mărite) urmează a fi monitorizați în activitatea sa în instituție, atât timp, cât nu vor putea singuri să aplice cunoștințele speciale în activitatea de expertiză conform principiilor procesuale și științifice cerute de expertologie.

Menționăm, că atât calitatea lucrărilor prezentate (rapoarte) cât și cunoștințele teoretice în domeniul expertizei judiciare (nu în cele profesionale de bază, în care dețin diploma de studii superioare) demonstrate de către candidați CCEEJ, denotă deficiențe generate de ghidarea necorespunzătoare a acestora (a candidaților) în timpul stagiului (pentru calificare), ori a controlului insuficient a calității rapoartelor de expertiză prezent în instituția respectivă (în cazul performanțelor). În conformitate cu normele legale în vigoare, responsabilitatea pentru calitatea

ambelor activități (de stagiu și organizarea activității de efectuare a expertizelor judiciare, inclusiv solicitarea evaluării) este în sarcina conducătorilor instituțiilor de expertiză (art. art. 17,18, 43 L68/2017; ord. MJ nr. 954/2017 p. 20; ord. MJ nr.444, p. 9).

Cele menționate, în opinia CNEJ, prezintă un risc sporit asupra întregului procesul de înfăptuire a justiției în țară, mai cu seamă, atunci, când raportul expertului judiciar, din punct de vedere juridic este susceptibil să influențeze în mod decisiv aprecierea instanței asupra faptelor, iar acesta (raportul de expertiză) nu demonstrează concluziile formulate și nu este corect din punct de vedere formal (procesual) și nici științific (metodic).

Având în vedere cele menționate în textul de mai sus, suntem profund convinși, că astfel de "competențe", demonstrate de unii candidați, deși sunt admisibile pentru profesiile în care dețin diplome de studii superioare, nu corespund celor de expert judiciar în aceste specialități. Or, anume expertul judiciar este acela, care oferă lămuriri asupra chestiunilor științifice, tehnice, care sunt indispensabile soluționării litigiului și pe care judecătorul își va întemeia hotărârea.

În concluzie, indicând la relațiile ce rezultă din jurisprudența CEDO: "*... impactul pe care efectuarea unei expertize îl poate avea asupra obiectului cauzei, atât în materie civilă, cât și în materie penală, precum și răspunderea care incumbă în egală măsură în ambele materii statului și, în particular, autorităților judiciare care au sau ar trebui să aibă controlul desfășurării cauzei. Principiile egalității armelor și al respectării dreptului la apărare se interpătrund, eventualul dezechilibru care ar putea rezulta în cadrul unei proceduri din cauza modului de efectuare a unei expertize poate impieta asupra caracterului echitabil și fonda angajarea răspunderii internaționale a statului.*", CNEJ intervine cu recomandări în sensul îmbunătățirii situației create pe segmentul formării inițiale și continue a experților judiciari:

1. Conducătorilor instituțiilor publice de expertiză judiciară de a revedea abordarea către procesul de formare a experților judiciari în cadrul stagiului și a controlului calității expertizelor judiciare;
2. Excluderea executării formale a prevederilor legale referitoare la îndeplinirea condițiilor pentru calificare și evaluare, de către candidați, dar și de către responsabili;
3. Verificarea obiectivă a rapoartelor de expertiză prezentate pentru comisie, cu întocmirea recenziilor reale, nu formale, după modelul propus de CNEJ;
4. Evaluarea sistemică instituțională a angajaților în materie de specialitate de expertiză judiciară (nu profesională în sensul celei menționate în diplomă, după cum se face);
5. Revizuirea programelor de instruire (inițiale și continui), cu introducerea subiectelor cerute de CCEEJ (publicate pe pag. web a MJ) ce vizează bazele teoretice ale expertizei judiciare (expertologia);
6. Participarea activă la ședințele CMȘ de pe lângă CNEJ (solicitări, înaintarea problemelor, etc.), pentru soluționarea cu forțe comune a deficiențelor apărute.

În acest sens, CNEJ, în special LMSȘ este deschis pentru opinii, discuții și activitate practică cu fiecare instituție de expertiză judiciară și expert judiciar în parte și Vă propune sprijin tehnic, metodic, didactic, în limitele competenței deținute.

Informația sus-menționată a fost expediată persoanelor interesate la adresa poștală, inclusiv e-mail, fiind totodată publicată pe pagina-web oficială a Centrului Național de Expertize Judiciare (<https://cnej.gov.md/>).

Cu respect, Olga Cataraga

Director CNEJ, președintele CCEEJ

